Istoricul școlii

În societatea medievală transilvaneană, ca peste tot în Europa acelor vremuri, școala se afla sub patronajul bisericii ca instituție.
Istoria învățământului pe meleaguri reghinene se afla în strânsa legătură cu istoria confesiunilor de pe aceste locuri, mai ales ca în acest spațiu s-a produs de-a lungul secolelor o interferență atât confesională cât și culturală a locuitorilor de diferite etnii, care au trăit și continuă să trăiască în orașul de pe coline și în împejurimile lui.
În cuprinsul unor lucrări de specialitate se afla referiri cu privire la ceea ce a însemnat învățământ pentru Transilvania secolelor al XIV-lea și al XV-lea, precizându-se de către autori că mai ales în zonele cu o populație preponderent săsească funcționau chiar școli sătesti în care copiii învățau cititul pe texte bisericești sub îndrumarea preotului.
La începutul secolului al XV-lea documentele vremii consemnează existența unei școli sătești la Teaca. Ni se pare normal să afirmăm că o asemenea instituție să fi existat și la Reghin, având în vedere că urbea noastră primise încă din 1330 dreptul de a ține târg săptămânal și era reședinta unui Kapitlu compus din 9 parohii.
Petrus, magister scholarum menționat într-un document datat 1460 este considerat de către unii istorici primul învățător din Reghin despre care avem informații.
În 1483 în documente este amintită ca funcționând în târgul Reghinului o școală latină, Școala Săsească, al cărei magister scholarum era Matias Wallasch.
Unii dintre absolvenții acestei școli și-au continuat studiile în centre de renume ale Transilvaniei ca Brașov, Sibiu, Târgu Mures și Cluj.
Cea mai veche clșdire de școală despre care avem informații se pare că a fost ridicată în incinta cetății, în curtea bisericii unde era un turn, care la etaj avea două încăperi mari în care se țineau lecțiile. Elevii erau instruți de rector, cantor și clopotar.
Pâna în secolul al XVIII-lea rectorii au îndeplinit și funcții în cadrul magistraturii, ca notarii ei erau considerati cei mai apți pentru conceperea și redactarea actelor notariale.

Rectorii școlii săsești îsi aveau desăvârșita pregătirea la unele dintre renumitele academii europene ale timpului. Aceștia aveau și pregătire teologică. Așa se explică faptul că unii dintre ei sunt amintiti atât ca rectori cât și ca preoți.
Putem aminti ca rectori ai școlii cu un aport deosebit la dezvoltarea învatamântului în cetatea Reghinului pe:
PAULUS FRANK 1685 - 1689
STEPHAUNUS AUNER 1689 - 1695
PAULUS REGINS 1695 - 1699
MICHAEL DIENESCH 1695 - 1703
PAULUS BOGNER 1744 - 1749
GEORGIUS PHILIP 1757 - 1759
SAMUIL KAYZER 1800 - 1806

Perioada modernă a istoriei a fost marcată de schimbări importante în toate domeniile de activitate, acestea s-au răsfrânt asupra vieții culturale a Reghinului. Se produc modificări și în ceea ce privește dezvoltarea învatamântului confesional din urbea noastră.
Vechile reglementări înscrise în Canoanele sau Statutele din 1619 au fost actualizate în conformitate cu politica de școlarizare promovată de Curtea din Viena, începând cu anul 1722 și continuând cu cele din 1777 și 1792.
Noutățile aduse de noul sistem aplicat în școlile confesionale din Imperiul Habsburgic, deci și în școala din Reghin, au făcut ca pregătirea elevilor să fie orientata spre a deprinde pe lânga limba germană și limba latină pentru ca absolventii școlii germane să poată să-și continue studiile la o școală medie. Pregătirea elevilor doritori să treacă într-un ciclu superior era asigurată de rector.
Comunitatea orășenească din Reghin a fost în continuu preocupată de asigurarea unor condiții favorabile dezvoltării spațiilor cu destinație școlară. S-a amenajat o clasă pentru școala de fete, iar la sfârșitul secolului al XVIII-lea în locul sălilor de clasa din turn s-au construit trei săli de clasa.

Creșterea populației școlare a impus realizarea unui spațiu adecvat în clădirea realizată în 1822 ce cuprindea patru sali de clasa, ca după un deceniu să se ridice o nouă clădire în care erau două săli de clasă pentru Școala de fete și două locuințe pentru dascălii acesteia. Această clădire a fost etajată în 1861.

Anul 1848 a lăsat asupra Reghinului o amprentă dureroasă având în vedere ca s-a produs un devastator incendiu în urma căruia clădirile de pe lânga biserica evanghelică au fost distruse.

În anul 1853 la inițiativa comunității săsești se fac demersurile necesare pentru înființarea unei școli reale inferioare, proiectul finalizându-se în anul 1864.

Primul rector al acestei instituții școlare a fost Samuel Wilhelm Helvig, care a deținut această funcție pâna în anul 1906, fiind preocupat de modernizarea continuă a acesteia. Sub aceeași autoritate au fost puse și cele patru clase elementare de băieți și patru clase elementare de fete, precum și școala duminicală, cu două clase.

Pâna în anul 1883, școala a fost cunoscută sub numele de Gimnaziul Evanghelic de 4 clase. Creșterea numărului de elevi a determinat factorii de decizie din oraș să treacă la construirea unui nou local de școală începând cu anul 1881. Clădirea realizată dupa modelul spațiilor școlare din marile orașe a fost dată în folosință în anul 1893. În această clădire funcționează în prezent Gimnaziul de Stat „ Augustin Maior”.

După Marea Unire din 1918 în aceasta locație a continuat să funcționeze o școală confesională evanghelică susținută financiar de locuitori de etnie germană din oraș.

Din anul 1923 școala va funcționa sub numele de Școala medie Civilă de Fete cu 4 clase. De bunul mers al activității de pregătire a elevilor, pâna în 1929 s-au preocupat Alfred Binder și Gh. Benes, în calitate de directori. In acelasi an acest gimnaziu de fete s-a unit cu cel de băieți într-o institutie mixtă de învățamânt sub conducerea lui Adolf Kinn, cu merite deosebite ca om de știință și pedagog.

Între anii 1931 – 1944 gimnaziul a fost condus de profesorul de limba si literatura româna, Schwab Traugett, cu mari merite științifice în cercetarea istoriei locale.

În 31 martie 1944 școala a fost închisa pâna în decembrie același an când a fost redeschisă cu învățământ în limba româna. Aici a funcționat pentru o perioadă de timp Gimnaziul de Stat „Petru Maior”, care a fost închis în august 1940 ca urmare a Dictatului de la Viena.

După reforma învățământului din 1948 aceasta devine Școală pedagogică pâna în 1956. Din 1956 a devenit Școală de Cultură Generală, pâna în 1964 când clasele liceale vor fi transferate în noua locație. În această clădire va ramâne Școala Generală Nr. 5, cu trei limbi de predare, româna, maghiară și germană.

În 1969 ajunge Școala Generală de 10 ani pâna în 1975. Între anii 1975 – 1979 au fost afiliate două clase ale primei trepte de liceu, cu profil textil și construcții.

Școlii noastre i s-a afiliat în anul școlar 1980 – 1981 Școala de Muzică și Arte Plastice, care de la înființarea ei în 1959 și până în prezent a dat mai mulți elevi pregătiți în acest domeniu.

De pe bănicile școlii noastre au pornit în viață elevi care în timp au devenit oameni de seamă în diferite domenii. Printre ei se numara: publicistul Octavian Taslauanu, secretar al Astrei; publicistul Ioan Schiopul; profesorul și scriitorul Virgil Onițiu; etnograful Joseph Haltrich; memorialistul și publicistul Koos Ferencz; compozitorul de renume mondial Rudolf Wagner Regeny, Ioan Pop Maior, Simion Mândrescu, Nicolae Petra Petrescu, precum și remarcabilul om de știință Augustin Maior la care se adaugă mulți alții.